

25. 20. ÇALIŞMA DÖNEMİ KOMİSYON RAPORLARI

19. Genel Kurul'un kararları doğrultusunda oluşturulan Örgütlenme Komisyonu'nun Genel Kurulunda görüşülmek üzere hazırladığı rapor aşağıda sunulmuştur;

25.1. ÖRGÜTLENME KOMİSYONU RAPORU

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası 19. Olağan Genel Kurulu'nun aldığı karar (Karar No., 3; "Genel Kurul sonunda yapılacak seçimler sonrasında oluşacak yeni Oda Yönetim Kurulu'na Oda'mız mevcut Şube'lerinin etki alanındaki illerde değişiklik yapabilme yetkisinin Genel Kurul tarafından verilmesi") doğrultusunda Oda Yönetim Kurulu, 17.01.2006 tarih ve 607 sayılı kararı ile "Oda'mızın Şube, İl ve İlçe Temsilciliği örgütlenme modelinin oluşturulmasına yönelik raporun hazırlanması" çerçevesinde "**JMO Örgütlenme Komisyonu**" oluşturmuş ve bu komisyona İsmet Cengiz, Aydın Çelebi, Hakkı Atıl, Aytekin Zihni, Ali Çakmakoğlu, Hasan A. Bayrak atanmıştır.

Komisyon ilk toplantısında Komisyon Başkanlığına Hakkı Atıl ve Raportör üyeliğe Hasan A. Bayrak'ı seçerek çalışmalarına başlamış ve mevcut örgütlenme durumunu, şubeleşme konusunda önceki dönemdeki tartışma ve kararları, ilgili yönetmelikleri, şubelerin; üye, mali yapı, Oda-mesleki, bilimsel ve teknik etkinlik, coğrafik koşulları vb. gibi çalışmalarını değerlendirerek, örgütlenmeye yönelik olarak aşağıdaki gündem maddelerini tartışıp, sonuçları Oda Yönetim Kurulu'na "*JMO Örgütlenme Raporu*" olarak sunmayı kararlaştırmıştır.

1. JMO Örgütlenmesinde Şube ve İl/İlçe Temsilciliklerin Bugünkü Durumu
Oda'mız, 20. Genel Kurulu'na 11 Şube ve kapsamında 42 İl Temsilciliği, 1 İlçe Temsilciliği, Merkez'e bağlı 11 İl Temsilciliği, 1 Bölge Temsilciliği (kapsamında "tek bir il" bulunmaktadır) örgütlenmesi ile girmektedir. Şubeleşme konusunda, özellikle "1999 Marmara Depremi"nden sonra gündeme gelen depremsellik ve kentsel yerleşim alanlarının yerleşime uygunluğu boyutuyla artan jeolojik hizmetler üzerine yapılan tartışmaların sonuçları olarak değişik kararlar alınmış ve bu bağlamda da yeni şubeler oluşturulmuştur. JMO 18. Genel Kurul kararı ile Denizli, 48; Samsun, 40; Sivas, 40 ve Eskişehir, 35 kabul oyu ile şubeleşmiştir.

Örgütlenmenin bu genişleme biçimi, Genel Kurul'a katılım boyutuyla değerlendirildiğinde, sınırlı sayıdaki delegelerin iradesiyle olduğu, ancak bu tür yeni yapılanmaların, belirli kriterler doğrultusunda oluşturulmasının, örgütsel etkinlik açısından gerekli olduğu komisyonumuzca değerlendirilmiştir (*EK I: JMO ÖRGÜTLENMESİ*).

2. TMMOB'ne bağlı Odalar'ın Şube ve İl Temsilcilikler Yapılanması
Öncelikle TMMOB içerisindeki diğer Odaların Şube ve Temsilcilik örgütlenmesi incelenerek, Oda'mızın da bu boyutuyla kendine uygun örgütlenme koşullarını belirlemek ve önermek amaçlanmıştır (*EK II: TMMOB'ye Bağlı Bazı Odaların Şubeleşme Durumu Ve TMMOB'ye Bağlı Bazı Odaların Ana Yönetmeliklerindeki Şube Açma Usulleri*).

3. Komisyonumuz, aşağıda verilen kriterleri belirleyerek, bu kriterlerin JMO Ana Yönetmeliği içerisinde yer almasını önermektedir:

“DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Şube ve Temsilcilikler

Şubeler

Madde 76- Belirli illerde çalışan üyelerin sayısı, mesleki çalışmaların daha verimli bir şekilde yürütülmesi ve Oda'nın yükümlü olduğu görevleri gerektiriyorsa, Oda Yönetim Kurulu'nun veya üyelerin önerisi ve Oda Genel Kurulu'nun kararı ile, merkezi ve etkinlik alanına giren iller belirtilerek, yeni Şube açılabilir. Yeni açılacak Şube'nin etkinlik alanına giren illerin belirlenmesinde ya da bir Şube'nin etkinlik alanında olan illerin, diğer bir Şube'ye bağlanmasında; Şube merkezine yakınlık, iletişim ve ulaşım olanakları ile üyelerin işyeri ve oturma yeri ilişkisi göz önüne alınır.

Şubelerin kuruluşu, temsilciliklerin şubeleşme talebi ya da Oda Yönetim Kurulu'nun önermesi ve aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi halinde gerçekleşir:

- 1. En az bir veya bitişik illerdeki üye sayısının toplam Oda üye sayısının yüzde iki (%2)'sini geçmesi,*
- 2. Şube olacak il veya illerin, giderlerini karşılayacak gelire sahip olması,*
- 3. Şube olacak il ve bağlı illerdeki üyelerin yüzde ellibir (%51)'inin yazılı istemi,*
- 4. Şube olacak il merkezinde; Oda'nın mesleki, bilimsel ve teknik etkinliğinin yanı sıra örgütlülük düzeyinin gözetilmesi ve TMMOB bağlamında İl/İlçe Koordinasyon Kurulu'ndaki temsili, kamu veya özel kurum ve kuruluşların, ilgili üniversitelerin varlığı gibi ölçütlerin belirtilerek JMO Olağan Genel Kurulu'na getirilen öneri,*
- 5. Şube olacak İl Temsilciliği'nin mali ve idari işleyişindeki düzen,*
- 6. Oda Genel Kurulu'nun Şube kurulması yolunda Genel Kurul'a katılan delegelerin üçte iki (2/3) çoğunluğu ile karar alması.*

Şubeler, etkinlik alanında bulunan illerdeki üye toplam sayısının üçte ikisi (2/3)'nin yazılı başvurusu, Şube Genel Kurulu'nun iki (2) kez toplanamaması ya da Olağan/Olağanüstü Şube Genel Kurulu'nda Şube Yönetim Kurulu'nun oluşmaması durumunda, Oda Yönetim Kurulu'nun önerisi ve Oda Genel Kurulu kararı ile kapatılabilir.”

Gerekçe:

Şubelerin üye sayılarını değerlendirdiğimizde, mevcut şubelerin yarısının üye sayısının 200'ün altında olduğu görülmektedir. EMO (ana yönetmeliğinde) örneğinde şube olmak için gereken üye oranı %1.5 olarak alınmıştır. EMO üye sayısı ve şube ortalama sayısı JMO ile kıyaslanmayacak şekilde olsa bile, JMO şubelerinin üye sayıları değerlendirdiğinde (Trabzon, Konya, İzmir, İstanbul) bu sayının 200'ün üzerinde olduğu görülmektedir. Şube

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

oluşumunda kadro, etkinlik vb açısından asgari oranda üyenin varlığı gerekmektedir. Mevcut nesnellüğümüz üzerinde bu oranın %2 olması öngörülmüştür. Özellikle son yıllarda hızla artan jeoloji mühendisliği bölümleri ve buna bağlı olarak üye sayımızın da artacağı da göz önüne alındığında, bu oranın birçok il ve/veya iller kapsamında kısa zamanda aşılabileceğini söylemek olasıdır.

Şube'lerin sayısal artışı, cari harcamalarda da zorunlu bir artışı, gider fazlalığını beraberinde getirecektir. Bu nedenle Şube olacak birimin, giderlerini karşılama potansiyeline sahip olması, Oda çalışmalarının düzenli ve sürekliliği açısından gerekliliktir. Önümüzdeki yıllarda Oda mali koşullarının ne olacağını ve nasıl gelişeceğini bugünden öngörülebilmesi nedeniyle, her birimin zorunlu harcamalarında kendine yeterli olması, diğer birimlere olabildiğince yük olmaması gerekmektedir.

Şube olma konusunda il veya illerde bulunan üyelerin çoğunluğunun bir irade ve isteminin olması önemlidir. Örgütlülüğün ve katılımcılığın da gereği olarak bu iradenin ve istemin belirli bir oranda yansımalarının görülmesi açısından %51 oranı öngörülmektedir. Benzer şekilde örgütlülük ve katılımcılık açısından TMMOB ve bağlı Odaları ile ilişkiler, kamu veya özel kurum ve kuruluşlar ile üniversite ilişkileri de göz önüne alınmıştır (*EK III :JMO'da Merkez ve Şubelerin Üye Sayıları -JMO'da İllere Göre Üye sayısı*).

4. JMO Bölge Temsilciliği

Mevcut durumda temsilcilik sistemi 3 şekilde çalışmaktadır.

4.1. Şube'ye bağlı İl Temsilciliği ve İlçe Temsilciliği (Milas İlçe Temsilciliği "tek" örneği),

4.2. Merkez'e bağlı İl Temsilciliği,

4.3. Bölge Temsilciliği'ne bağlı İl Temsilciliği (Kocaeli Bölge Temsilciliği "tek" örneği)

Örgütlenme yapısında olabildiğince basit bir yapıyı oluşturmak idari ve mali işleyiş açısından kolaylık, uygunluk ve denetim etkinliği sağlayacaktır. Bu anlamda Bölge Temsilciliği, güncel uygulama ve ilgili yönetmelikler bağlamında, gereksiz ve işlevsiz bir ara birim konumundadır; kaldırılarak, İl Temsilciliği'ne dönüştürülmesi gerekmektedir. Ayrıca Bölge Temsilciliği'nin; Oda'mızın, Bilgi İşlem Sistemi (JMO-BİS) biçimindeki yeni teknik yapılanmasına, ara birim konumunda olan yapısı nedeniyle uyarlanamaması ve yeterli esnekliği sağlayamaması, bu örgüt biriminden vazgeçmenin de diğer bir gerekçesini oluşturmaktadır.

5. Gelecekteki Merkez-Şube-İl/İlçe Temsilciliği biçimindeki JMO örgütlenmesi, yeni Şube'lerin oluşumuna bağlı olarak Merkez ve Şube etkinlik alanında bulunan İl Temsilcilikleri'nin, kurulması öngörülen Şube'lere doğru yönelmesi gerekmektedir. Ancak bunun, Şube olma kriterleri bağlamında aşamalı olarak gerçekleşeceği görülmektedir.

6. Günümüz koşullarında Şube'lerimizin görev ve sorumlu oldukları Oda çalışmalarını, etkinlik alanında bulunan iller kapsamında yerine getirmemesi ve sadece Şube İl Merkezleri

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006

ile sınırlı tutmaları saptanarak, önümüzdeki yıllarda Şube-İl Temsilciliği koşullarında bu bağın daha da zayıf olacağı düşünülmektedir.

7. İl/İlçe Temsilcilikleri'nin Şube'ye veya Şube'ye bağlı bir İl/İlçe Temsilciliği'nin Merkez'e bağlanması İl/İlçe Temsilciliği üyelerinin iradelerinin gözetilmesi, işleyişin de bu ilke üzerinden olması önemsenmelidir.

8. Komisyona İletilen İstemler

Oda Yönetim Kurulu tarafından Komisyonomuza;

- a) Kayseri İl Temsilciliği'nin Bölge Temsilciliği olma istemi,
- b) Kocaeli Bölge Temsilciliği'nin Şube olma istemi,
- c) Bursa ve Mersin İl Temsilcilikleri'nin Şube olma istemi

iletilerek Komisyonomuzca değerlendirilmesi istenmiştir. Komisyonomuz, Temsilciliklerin bu istemlerini, Şube kurulmasında önerdiği kriterler doğrultusunda irdeleyerek, aşağıda sıralanan görüşlere varmıştır:

8.1. Kayseri İl Temsilciliği'nin Bölge Temsilciliği olma istemi, Bölge Temsilciliği ara birimi niteliğindeki yapılanmanın kaldırılması önerildiğinden kabul edilmemiştir.

8.2. Kocaeli Bölge Temsilciliği ile Bursa ve Mersin İl Temsilcilikleri'nin Şube olma istemleri, önerilen Şube kuruluş kriterlerinin belirlenmesinden sonra önümüzdeki süreçlerde değerlendirilmesi gerektiği görüşüne varılmıştır.

9. Merkez ve Şube Etkinlik Alanında Bulunan İl Temsilcilikleri'nin Belirlenmesi

Mevcut durumda Oda'mızın 11 Şube ve kapsamında 42 İl Temsilciliği, 1 İlçe Temsilciliği, Merkez'e bağlı 11 İl Temsilciliği, 1 Bölge Temsilciliği bulunmaktadır. İl Temsilcilikleri'nin yukarıda belirttiğimiz yaklaşım ve önerilen Şube kuruluş kriterleri çerçevesinde, Oda'nın önümüzdeki süreçte Şube-İl Temsilciliği bağlamındaki örgütlenme biçimi aşağıda sıralandığı ve ekte (Ek IV:ÖNERİLEN JMO ÖRGÜTLENME HARİTASI) görüldüğü gibi önerilmektedir:

Merkeze Bağlı İller

Mevcut Durum	Önerilen Durum
1-AĞRI	1-ANKARA
2-ANKARA	2- BOLU
3- BOLU	3- ÇANKIRI
4- ÇANKIRI	4- ELAZIĞ
5- ÇORUM	5- KASTAMONU
6- ELAZIĞ	6- KAYSERİ
7- GAZİANTEP	7- KIRŞEHİR
8- KASTAMONU	8- MALATYA
9- KAYSERİ	9- NEVŞEHİR
10- KIRŞEHİR	10-ZONGULDAK
11- MALATYA	11- KIRIKKALE
12- KAHRAMANMARAŞ	12- BARTIN
13- NEVŞEHİR	13- KARABÜK
14- NİĞDE	14- DÜZCE
15-ZONGULDAK	15-BURSA
16- KIRIKKALE	16-KOCAELİ
17- BARTIN	17-SAKARYA
18- IĞDIR	18-YALOVA
19- KARABÜK	
20- KİLİS	
21- DÜZCE	

BURSA, KOCAELİ, SAKARYA, YALOVA illerinin Ankara'ya bağlanması, İstanbul Şubesi'nin metropol kent olması ve mevcut iş yükünün azaltılması gerekçesiyle önerilmiştir.

Şubelere Bağlanması Önerilen İller

Şubelere bağlı mevcut illerin yanısıra aşağıdaki illerin bağlanması önerilmektedir.

DIYARBAKIR ŞUBE
AĞRI
IĞDIR
ADANA ŞUBE
KAHRAMANMARAŞ
KİLİS
GAZİANTEP
İZMİR ŞUBE
ÇANAKKALE
SAMSUN ŞUBE
ÇORUM
KONYA ŞUBE
NİĞDE

20. Dönem Çalışma Raporu 2004 – 2006